

ارباب کیخسرو - بنده راجع به پیشنهاد آقای مؤتمن الملک میخواستم عرض کنم که باید بکلیه وزارتخانهها اخطار شود که هر وقت که قوانین را تقدیم میکنید به همراه آن مجازاتش را هم معین کنید مثلا در بعضی از قوانین که بکمسیون میآید نوشته است (مجازات این قانونا خواهد شد) در صورتی که هیچ معلوم نیست که آن مجازات از روی چه قانونی است که مجازاتهایی که در مواد قانونی مینویسید معین کنند که چیست دیگر اینکه يك اخطار قانون اساسی دارم و میدانم که هیئت رئیسه هیچوقت منتظر نیست که بنده آن اخطار را بنمایم ولی لازم است عرض کنم که به موجب اصل قانون اساسی هر نماینده که داخل میشود بمجلس باید قسم یاد نماید و سه نفر از نمایندگان قسم یاد نکرده اند یکی آقای دکتر حاجی رضاخان و یکی آقای حاجی میرزا زین العابدین و یکی آقای سپهبد اعظم خوب است مقرر فرمائید که در جلسه آتی به قسم یاد کنند.

کاشف - بنده از تمام وزارت خانه ها در موارد عدیده سئوالات کرده ام و هیچکدام برای جواب حاضر نشدند و بنده عرض میکنم نمایندگان که در زمانی که هیچیک از وزراء حاضر نیستند حمله میکنند به هیئت وزراء که چرا حاضر نمیشوند برای جواب در وقتیکه آنها حاضر هستند تمام این حملات را باید کرده این که ما از خودمان استیضاح کنیم.

رئیس - حالا نظر باین که مطلب مهمی است که باید باندازه ده دقیقه جلسه خصوصی شود حالا (۲۰) دقیقه تنفس است و بعد از آن مجلس خصوصی است دستور جلسه آتی طرح آقای ارباب کیخسرو .
 راپورت کمسیون فواید عامه راجع بمعادن خلیج فارس - شور در بقیه مواد ثبت اسناد مجلس وقت غروب آفتاب ختم شد .

جلسه ۱۶۳

صورت مذاکرات روز چهارشنبه

۲۲ شهر شوال المکرم ۱۳۲۸

مجلس یکساعت و نیم قبل از غروب آفتاب در تحت ریاست نایب رئیس آقای متین السلطنه تشکیل شد صورت مجلس روز سه شنبه را آقای معاضد الملک قرائت نمود فائزین جلسه قبل .

آقایان قوام الاسلام - نوبری - حاجی میرزا آقا آقاسید محمد رضا - صدیق حضرت - حاجی وکیل الرعایا سردار اسعد - سپهبد اعظم - آقاسید ملی آقای یزدی (بدون اجازه) آقایان دهخدا - آقا شیخ مهدی - نجم - آبادی - دکتر امیرخان - با اجازه غائب بودند (کسانی که بوقت مقرر حاضر نشده اند) .

آقا شیخ حسین یزدی - مشیرالدوله - آقایان حاجی مصدق الممالک - صنیع الدوله - مریم .

نایب رئیس - در صورت مجلس ملاحظاتی دارید بفرمائید .

آقامیرزا احمد - يك قیدی بنده دیروز کرده بودم که در صورت مجلس نیست عرض کردم مالیات راتا مجلس رد نکرده است باید گرفته شود

حاجی عز الممالک - میخواهم عرض کنم که مقصود از تشکیل آن کمسیون تعیین طریق مشی هیئت دولت و مجلس شورای ملی بود و در حقیقت

نسبت بتمام مملکت بود فقط نسبت بمجلس شورای ملی نبود .

معاضد الملک - التفات نفرمودید ابتدایین طور نوشته شده آن کمسیون سابق بود که برای پروگرام مجلس و مشی هیئت دولت است و همینطور هم قید شده است .

حاج سید ابراهیم - اینجا نوشته است این کمسیون طریق مشی دولت را معین نمیکند باید بمجلس بیاید و مطرح شود و بمجلس تصویب نماید .

معاضد الملک - بدیهی است رای کمسیون قاطع نیست باید دید باید بمجلس و مجلس آنرا تصویب کند (چون دیگر کسی اعتراض نداشت) صورت مجلس را نایب رئیس امضاء نمود .

آقامیرزا داود خان - در چند روز قبل بواسطه نسبت هایی که بعضی از روزنامه نویسی ها داده بودند آقای ارباب کیخسرو از اداره مباشرت استعفا کرده بودند و مجلس از ایشان تمنی و خواهش کرده بودند که استعفایشان را پس بگیرند میدانم استعفای خودشان را پس گرفتند یا اینکه در استعفای خودشان باقی هستند تمنی میکنم که استعفای خودشان را پس بگیرند و مشغول کار اداره مباشرت شوند .

نایب رئیس - بنده خیلی خوشنودم که آقای ارباب کیخسرو نظر بحسیات وطن پرستی وجدی که در خدمت باین اساس دارند شب گذشته استعفای خودشان را پس گرفتند .

ارباب کیخسرو - بنده فی الواقع نه آنکه استغایم از روی استنکاف از خدمت باشد بنده مقصودم این بود در این باب يك فکر اساسی شود برای بعضی انتشاراتی که عمد آ داده میشود بجهة اراض شخصی و الا بنده غرض دیگری نداشتم و مجدداً بعد از اینکه آقایان تکلیف کردند بنده هم با کمال اطاعت حاضر شدم .

آقاسید حسین اردبیلی - بنده دیروز يك پیشنهادی تقدیم نمودم راجع بتفتیش بلدییه و دیروز خوانده نشد چون مطبوعات و افکار مردم قدری نسبت بلدییه و اوضاع آنجا معطوف است کمسیون که انتخاب شده است برای تفتیش امر گندم که يك تفتیش و امان نظری در گندم کرده باشند برای اینکه اسباب شکایت از بلدییه شده است میخواستم عرض کنم همانطور که تفتیش در امر گندم میکنند در باب بلدییه هم يك تفتیش بکنند و گمان میکنم خیلی مفید باشد و خیلی صلاح میدانم که يك اندک توجهی هم در این باب کرده باشند که رفع این شکایات بشود حالا اگر مقرر بفرمائید خوانده شود خیلی بموقع است .

نایب رئیس - دیروز مجال نشد که خوانده شود ولی امروز خوانده میشود حالا قبل از شروع بدستور نظر بمذاکراتی که در جلسه قبل شد آقایانی که قسم یاد کرده اند باید امروز قسم یاد کنند اسامی آقایانی که قسم یاد نکرده بودند از این قرار خوانده شد .

آقای حاج میرزا زین العابدین قمی - سپهبد اعظم - مرتضی قلیخان بختیاری - حاجد کتر رضاخان - آقاسید محمد ادیب - آدینه محمدخان - اواد الدوله پس از آن هر يك از آقایان فوق باستثنای اواد الدوله که حاضر نبودند هر کس بکرسی نطق رفته مطابق صورت قسم نامه مقرر در قانون اساسی بکلام الله مجید و اسماء جلاله قسم یاد

نموده و رقه قسم نامه را مهر و امضاء نمودند .
آقامیرزا ابراهیم خان - چونکه قید این ماده در قانون اساسی در عهد و پیمان با حضرت باری تعالی و کلام الله مجید از برای اشخاصی است که مشارکت دارند در مصالح عمومی بنده لازم میدانم که فقط منحصر بوکلا باشد و تقاضا میکنم که تصویب شود بعد از این وزرای مملکت و معاونین آنها هم که دخالت در منافع امور مملکتی دارند همینطور در موقع معرفی خودشان و معاونینشان قسم یاد نمایند .

(حاضرین گفتند صحیح است)

نایب رئیس - این مطلب چون خارج از دستور و محتاج به پیشنهاد علیحده است داخل در مذاکره آن نمیشویم و داخل میشویم در دستور يك پیشنهادی که از طرف یازده نفر از نمایندگان محترم شده است در خصوص بلدییه قرائت میشود (پیشنهاد مزبور بطور ذیل خوانده شد)

(چون امر بلدییه طهران بموجب شکایاتی که مردم و مطبوعات میکنند و امر دخل و خرج آن را محل سوء ظن قرار داده موجب اغتشاش اذهان گردیده و بمجلس شورای ملی حق تفتیش در ادارات و امور مملکتی دارد این بنده تقاضا میکنم که کمسیونی که برای تفتیش امر نان تشکیل شد تفتیش در امر دخل و خرج و جریان امور بلدییه نموده راپورت آنرا بمجلس بدهد (آقاسید حسین اردبیلی ۱۵ نفر دیگر از نمایندگان)

آقامیرزا ابراهیم خان - بنده خیلی تقویت میکنم این تقاضا را و البته لازم میدانم که در امر بلدییه آنچه تا کنون کرده اند تفتیش کاملی بشود چرا که نسبت بآن عایداتی که داشته اند در ظاهر امر بینم که به چه وجه من الوجوه صرف این شهر شده باشد ولی چون ذکر شده است در این پیشنهاد که هیئت کمسیون که سابق برای امر نان معین شده در امر بلدییه هم اقدام فرمایند خوب است چند فقره بآن هیئت عرض کنم مثل اینکه پیش بطور اختصاص بآن کمسیون عرض کرده بودم راپورتی که این کمسیون در باب امر نان تقدیم مجلس کرده اند معلوم کرد زحماتی را که کشیده اند و داخل اینکار شده اند بطور کافی و طوریکه شایسته مقام نمایندگان محترم است اقدامات کرده اند ولی بنده لازم میدانم که چند فقره را خدمت آن آقایان محترم یاد آور شده جسارت کنم بر اینکه آن راپورت را بنده کامل نمیدانم و بعضی نواقص بنظرم رسیده است که لازم دانستم یاد آوری کرده باشم تا انشاء الله اگر راپورتی در ثانی تقدیم کردند این مراتب را هم در مراتب تفتیش و تحقیق خودشان مذاقه فرمائید یکی از آنها این بود که اول امسال یعنی سال گذشته بحمد الله عمل جنس بد بوده یعنی خوب نبوده و امر زراعت هم خوب بود مع هذا بعضی عرضهای سوء داخل شد همینطوریکه ملاحظه کردید که در امور عامه دچار اشکالات میشویم خواسته در باب نان هم يك اغتشاش تحریک کرده باشند این بود که در آن اوقات بواسطه همت عالی آقایانی که داخل در کار بودند از سپهبد اعظم و سردار اسعد آن کابینه مجاهدت نامه کردند و شخص حاجی

و کبیل‌الرعیای زحمت بسیار کشیدند این بود که امرنان خوب شد بعد با آنکه از همان جنس در طهران باقی بود یک مرتبه نان رادر شهر می فروختند بکمتر از یکقران در (۱۷) شاهی و (۱۹) شاهی یکمتر تبه شد (۲۲) شاهی و با اینکه در ماه رمضان هر ساله نان ارزان تر بود امسال گران تر شد و عجب آنکه بعد از رمضان هم (۲۲) شاهی و (۲۴) شاهی شده خیلی خوب بود که علت این گرانانی را آقایان توجه فرموده بودند و میدانستند که این چه علت داشته و یک چیز دیگر که لازم بود دقت شده باشد این بود که جنس انبار که بر همه آقایان واضح است و میدانند که دولت آن را بیک نظر دقیقی وارد می کند که در طهران حاضر و در انبار ذخیره کند از برای یک روز تنگدستی است که مبادا خدای نخواست در زمستان در موقعی که کارمشکل است و نمی شود دست بخارج دراز کرد اگر واقع پیش آمد جنس در انبار حاضر باشد که اسباب فقر او تزلزل خاطر عموم نشود این را هم بنده نفهمیدم چه شد که در همچو موقعی باید از جنس موجودی انبار بخبازخانه بدهند آنهم از جنسی که در بازار میفروشند خیلی ارزان تر و حال آنکه جنس نو و تازه و از آن جنسهای قدیمی که از عهده حاجی میرزا آقاسی مانده بود که با تیشه و تبر می شکستند نبوده پرپر روز وارد و دیروز بخباز می دهند چه علت دارد که ارزان تر میدهند یکی هم راجع به همین تفصیلی بود که در بلدییه پیش آمده است و اغلب از آقایان البته شنیده اند که بعضی نسبت های سونی بعضی اعضاء آن داده شد که بهیچوجه من الوجوه پسندیده نیست و خیلی خوب بود که نظری بآن نقطه فرموده بوزند که خیلی اهمیت دارد و کشف آن حل خیلی از مسلمات را خواهد کرد یکی دیگر آنکه موافق معمولی یک مقداری جنس از خالصه وارد انبار میشد که آنهم [۲۳] هزار یا (۲۴) هزار خروار است و یک مقدار جنس اربابی هم بود که آقایان مذاکرات کردند و آقایان وزراء از قدیم وجدید وعده کردند بملت که آن را هم وارد طهران کنند آرا هم میخواستم تقاضا کنم بطور تحقیق مشخص و معلوم کنند و ببینند که جنس موجودی انبار طهران امروز چه قدر است و آن مقداری که از خارج باید برسد چرا تا بحال نرسیده است و چه وسیله باید اتخاذ کرد که این جنس وارد شود اطمنان قلبی برای فقراء باشد یک فقره دیگر که در این راپورت تعرض فرموده اند واقعا خیلی جای تأسف بود این بود که اشخاص را که وزارت داخله انتخاب میکند و امر نان و رزق عمومی را که قوت اغلب این شهر است بدست آنها می سپارد که آنها تسهیلاتی کنند و ترتیباتی بدهند که دست متقلبین را کوتاه کنند برعکس خود آنها اسباب تقلب میشود و بطور هائی میکنند که اسباب این گرانی و برهم خوردگی وضع نان شهر شود چند فقره این را در راپورت خودشان معین کرده بودند و چند فقره دیگر را تعرض نکرده بودند که این نانوا باشی ها انواع تقلبات رادر

کار نان کرده اند یعنی از وقتی که گندم وارد میدان بیرون شهر میشود تا آن وقتی که نان روی منبر میساید تقلب این نانوا باشی ها مرتبه بمرتبه همراه گندم و آرد و نان و همینطور سایر جاهاست تا وقتی که خورده بشود میخواستم بدانم پس از کشف تقلب این متقلبین این کمیسیون چه حکمی چه رأی چه تفتیش چه نظری در این باب کرده اند پس از این کمیسیون محترم بنده تقاضا می کنم که این چند فقره را که عرض کردم نظر دقیقی داشته باشند اگر لازم بدانند و نمایندگان محترم تصویب بفرمایند و در راپورت خودشان قید نمایند و در باب بلدییه هم امری است راجع بحقوق عمومی و راجع بزندانگانی شهری و من خبلی خجالت میکشم از آنچه که تا بحال شده است بتوسط بلدییه و امیدواریم که بعد از این دیگر اسباب خجالت ماها نباشد.

حاج سید ابراهیم - امروز - موضوع

مذاکرات راجع بموضوع نان نیست و این صحبتی که کردند خارج از دستور بوده و در باب بلدییه لازم است عرض کنم که مسئولین مذاکرات وزیر داخله است و حالا هم مشغولند که وزیر داخله را انتخاب میکنند خوب است از خود او بعد از آنکه انتخاب شد سؤال کنند اگر خود او تقاضای تشکیل کمیسیون تفتیش کرد که انتخاب شود و الا لازم نیست ولی می خواستم عرض کنم که طرح قانونی آقا حاج فاتح الملک در باب سوار ایلات که بهیئت رئیسه داده اند خوب است خوانده شود و بکمیسیون رجوع شود

نایب رئیس - یاد داشت خواهد شد که در جلسه آتی خوانده شود.

حاجی آقا - بنده هر وقتی که این نمره

تقاضا ها بمجلس می آید مجبورم از عقیده خود مدافعه کنم و عقیده خودم را اظهار بدارم مادر ادارات دولتی تفتیش باید بکنیم راست است البته ادارات دولتی تفتیش لازم دارد و باید تفتیش بشود آقا بنده عرض میکنم وظیفه ما که امروز اینجا نشسته ایم وضع قانون است ما باید اساس رادرست کنیم آنوقت هر ساعتی هر کاری هر رشته که راجع بیک وزارت خانه باشد یک مدتی بنشینیم و یک کمیسیونی انتخاب کنیم و بفرستیم آنجا تفتیش بکنند و الا بنده عرض میکنم امروز کدام اداره و کدام وزارت خانه است که محتاج بتفتیش نباشد و اگر این طور باشد بنده پیشنهاد میکنم که یک کمیسیونی هم برای تفتیش اداره نظمییه انتخاب شود که بواسطه عدم تفتیش این اختلاف در آنجا هم هست ولی نا اساس دوائر درست نباشد مانی توانیم این کار را بکنیم ما باید فعلا هم خودمان را مصروف انجام آن وظیفه بزرگی که برای ما معین شده است که نوشتن قانون باشد بنمائیم نه اینکه بنشینیم داخل این جزئیات شویم و الا هشتاد - نود نفر بیشتر که داخل این مجلس نیستند اگر بنا شود که برای هر اداره بخواهند یک کمیسیونی معین کنند که بروند برای تفتیش بنده عرض میکنم که هیچ کار دیگر نمی توانیم بکنیم غیر از تفتیش با اینجهت بنده با این تفتیش مخالف نیستم و

عرض میکنم باید اساس را درست کنیم بنده با این که قبول دارم که تمام ادارات خراب است هیچ همراه نیستیم با این که هر روز یک پیشنهادی بکنیم و یک جماعتی منتخب شوند بروند در دوائر مشغول تفتیش شوند برای اینکه تا اساس درست بشود مفید نیست بالفرض که یک جماعتی از مفتشین مجلس رفتند و دیدند و آمدند و اظهار کردند که این ادارات بفلان جهت خراب است در صورتیکه ما می بینیم که بلدییه ما خراب است واضح است و همینطور سایر ادارات دیگر لازم نیست که بروند و تفتیش کنند علاوه بر این چنانچه عرض کردم ما وظیفه بزرگ دیگری داریم که امروز تمام مردم ما میگویند که چرا قانون نمی نویسید و وظیفه ما قانون اساسی است که ادارات باید درست شوند و مشغول کار شوند آنوقت اگر لازم شد امری را که راجع بوزارت خانه است تفتیش میکنیم و الا هر ساعت برای یک امر جزئی مایک جماعتی را معین کنیم که بروند تفتیش کنند هیچ نتیجه بر آن ترتیب نخواهد بود بلکه اهمیت تفتیش را از میان میبرد.

نایب رئیس - آقایان این نکته را رعایت خواهند کرد اول این مطلب خارج از دستور بوده است علاوه عده برای اخذ رأی کافی نخواهد بود این است که از آقایانی که اجازه گرفته اند اگر در همین موضوع است خواهش میکنم فرمایشات خودشان را بطور مختصر بفرمایند زودتر مذاکره آن ختم شده داخل در دستور بشویم

منتصر السلطان - چون میخواهیم داخل

دستور شویم عرض میکنم همینقدر عرض می کنم شرحی را که آقای میرزا ابراهیم خان فرمودند تمام در راپورت بود و تمام ترتیبات خیابان عینا در راپورت نوشته شده است

حاج شیخ اسدالله - چون در باب تفتیش

مذاکره شده است دو کلمه هم مختصرا بنده عرض می کنم و بعد داخل دستور می شویم عرض می کنم اینکه آقای حاج آقا فرمودند هیچ لازم نیستیم که ادارات را تفتیش کنند برای آن هیئتی که معین می شوند برای تفتیش مسلم است که در وقت قانون نوشتن حاضر نمیشوند وقت دیگر میروند تفتیش خودشان را می کنند الا اینکه یک نکته است بنده علاوه بر این یک نکته را می خواهم عرض کنم و آن این است که بدبختانه می بینم که در این مدت هر چه میروند تفتیش می کنند هیچ ثمری ندارد حالا این هیئت هم بر فرض اینکه رفتند و تفتیش کردند و آمدند و گفتند که خیابان باشی از دکان نانوائی چه میگرد از گندم چه می کرد در مقام مخالفت برمی آید و جلوگیری می کنند یا خیر هیچ در این باب ما مذاکره نمی کنیم و همین قدر قناعت میکنم که یک هیئتی بروند و بیابند و اطلاع بدهند و دیگر هیچ اقدام نمی کنیم که از آنها جلوگیری بشود و در باب آن پیشنهادی که در باب بلدییه شده است بنده تقاضا میکنم که زودتر بمجلس بیاید و از مجلس بگذرد که بالمره از شر او آسوده شویم

وکیل التجار - اساسا تفتیش در بلدییه مخالف

بانکلیف است و راجع بوزارت داخله است

نایب رئیس - البته موقع دیگری هم در این

خصوص مذاکره خواهد شد در موضوع در دستور

امروز بوده است چون هر دو راجع بر رأی می شود و عده هم برای اخذ رأی کافی نیست ناچار باید داخل شور بقیه لایحه قانون اسناد می شویم ثبت شروع شور در لایحه قانون ثبت اسناد شده ماده [۱۰۶] لایحه وزیر مطابق ماده (۵۵) راپورت کمیسیون راجع بابینکه تصدیقاتی که مباشرین ثبت بموجب خواهش ارباب رجوع می دهند درینج مورد است

۱ - تصدیق مطابق بودن مواد با اصل

۲ - تصدیق اصل بودن امضاء

۳ - تصدیق اینکه درچه تاریخ سند می در دفاتر ثبت شده است

۴ - تصدیق حیات کسی

۵ - تصدیق اظهار مشخص بشخصی در این ماده مذاکرات و مباحثات زیاد شده و شور اول بطور کافی بعمل آمده

نایب رئیس - چون مذاکراتی در کمیسیون پروگرام شده و لازم است در شعبه مذاکره شده قبلا در آنها آراء مطابقت شود مجلس را ختم میکنیم. دستور جلسه آتی همان دستور جلسه سابق است بانضمام راپورت کمیسیون بودجه راجع بدادن دوهزار تومان اعتبار برای اداره اوقاف - مجلس مقارن مغرب ختم شد.

جلسه ۱۶۴

صورت مذاکرات روز ۵ شنبه ۲۳

سوال المکرّم ۱۳۲۸

مجلس یکساعت و نیم قبل از غروب آفتاب در نعت ریاست آقای متین السلطنه نایب رئیس تشکیل شد صورت مجلس روز چهارشنبه و آقای معاضد - الملک قرائت نمودند کسانی که در جلسه قبل غایب بودند - آقایان - قوام الاسلام - نویری - حاج میرزا آقا - آقا سید محمد رضا - صدیق حضرت شیخ رضا - دهخدا - آقا سید علی آقا - بدون اجازه آقایان حاج فاتح الملک - کاشف - لوا والدوله دکتر امیر خان با اجازه غایب بوده اند کسانی که بموقع مقرر حاضر نشده اند - نیر السلطان - آدینه محمد خان - حاج وکیل الرعایا - آقایان حاج مصدق الممالک - صنبح الدوله مریض -

نایب رئیس - آقای ادیب التجار در صورت مجلس ملاحظه داشتید.

ادیب التجار - راجع بصورت مجلس عرضی نداشتم - اظهار دیگری نشده نایب رئیس صورت مجلس را امضاء نمود.

ادیب التجار - در روزنامه دیدم اشتباهها نوشته بود در خصوص غائبین بدون اجازه در باب آقای صدیق حضرت که ادیب التجار گفته است که من بگوش خود شنیده ام که ایشان گفتند که من استعفای خودم را مدتی است فرستاده ام بنده اینطور عرض نکردم عرض کردم که بواسطه شنیده ام که استعفای ایشان بهیئت رئیسه آمده است در این صورت خوب است استعفای ایشان خوانده شود دیگر اینکه تا کسی ما اسامی غائبین بشنویم که در مجلس بخوانند خوب است آقای رئیس و آقای نایب رئیس قرار می بگذارند

اخطار بفرمایند که چرا حاضر نمیشوند منجمله آقا سید علی آقا یزدی است که مدتی است وکالت ایشان بایشان اخطار شده است و مدتی است که غایبند این مطلب هم باید معلوم شود که اگر استعفاء می دهند عوض ایشان انتخاب شود والا حاضر شوند

نایب رئیس - درخصوص استعفای آقای صدیق حضرت البته خاطر نمایندگان محترم مسبوق است که نظامنامه داخلی اجازه میدهد که یک مدتی هیئت رئیسه استعفاء نامه را نگاه بدارد و بمجلس نیاورد و این استعفاءنامه هم چنانچه بهیئت رئیسه آمده باشد در موقع خودش قرائت میشود.

ارباب کیخسرو - بنده بر حسب تقاضای

تند نویسان از آقایان نمایندگان استعدای نمایم که در موقع نطق بمنبر نطق تشریف برده نطق بفرمایند که درست مفهوم تند نویسان بشود و بتوانند بطور صحت تمام مذاکرات را ضبط کنند و یاد در صورتیکه در سر جای خود نطق مینمایند بنده و روشن بفرمایند تا ضبط آن بجهت تند نویسان محل اشکال نباشد زیرا بعضی از نمایندگان گمان قسمی بواسطه یاغیر واضح نطقها میفرمایند که ضبط بیان ایشان بطور صحت اشکال دارد و بندهم از تند نویسهها کله میفرمایند.

حاج فاتح الملک - بنده سابقا یک طرحی پیشنهاد

کرده بودم خواستم تقاضا کنم که خوانده شود و در جزء دستور گذاشته شود.

نایب رئیس - امروز قرار بود طبع و توزیع

شود - آقای شیخ غلامحسین سئوالی داشتید از وزارت امور خارجه در خصوص یادداشت سفارت انگلیس بفرمائید.

آقای شیخ غلامحسین - از فراری که

شنیده میشود در این اوقات یک یادداشتی از سفارت انگلیس بوزارت امور خارجه رسیده است خواستم از آقای وزیر امور خارجه سئوال کنم که در آن خصوص جوابی داده اند یاخیر و اگر جوابی داده اند خوب است مجلس را از آن جواب مسبوق فرمایند.

وزیر امور خارجه - بلی این سئوال را

دو سه روز قبل از این بنا بود از من بکنند و بهین جهت اخطار شده همینطور من هم بر حسب تکلیفی که داشتم فرستادم یعنی آن جوابی را که بسفارت انگلیس از وزارت خارجه نوشته بودم فرستادم بهیئت رئیسه و در روزنامهها هم نوشته اند و امروز در روزنامهها دیدم یقین دادم آن جوابی را که من داده ام و در روزنامه طبع شده است بنظر نمایندگان محترم رسیده است.

آقای شیخ غلامحسین - گمان می کنم اگر

آن جواب حاضر است ضرر نداشته باشد در اینجا یکی از منشیان بخوانند و تند نویسهها هم بنویسند

وزیر امور خارجه - عرض کردم صورت آن جوابی که من فرستاده ام در روزنامه هادرج شده است دیگر گمان نمی کنم خواندن آن در اینجا فایده داشته باشد.

نایب رئیس - آقای شیخ غلامحسین سئوالی داشتید راجع بکمپانی نفت جنوب از وزیر امور خارجه بفرمائید.

آقای شیخ غلامحسین - کمپانی نفت جنوب

موافق قراردادیکه داده است با دولت بایستی سالی دوهزار تومان از بابت معادن و چاه ها و چشمه های نفتی که دارد بدولت بپردازند در این باب آقای وزیر امور خارجه چه اطلاعی دارند آیا از ابتدای آن کنترات تا بحال آن دو هزار تومان را بدولت پرداخته اند و حالیه عاید میشود یا خیر؟

وزیر امور خارجه - این سئوالی را که

راجع بکمپانی نفت جنوب است که امتیازش داده شده است کرارا از بنده سئوال کرده اند و بنده هم جواب داده ام ولیکن میل دارم چون و کیل محترم سئوال فرمودند و موقع بدست آمده وقت را مختتم بدانم و چند کلمه در این خصوص بمجلس عرض کنم این سئوال در حقیقت راجع است بوزارت فوائد عامه و گاهی از وزارت فوائد عامه کار هائی راجع می شود به این وزارت خانه وزارت خارجه هم کار هائی که لازم و راجع باو بوده است در تمام این مدت تمام کرده است و در خصوص این دوهزار تومانی که وکیل محترم اظهار داشتند که کمپانی نفت باید بدهد بوزارت فوائد عامه و بتوسط وزارت عامه هم برسد بوزارت مالیه در این خصوص معلوم شده است که کمپانی نفت غفلت کرده است و این وجه را از قرار تحقیقاتی که شده است تا بحال نداده است بوزارت فوائد عامه و وزارت امور خارجه هم بنا بر اظهارات وزارت فوائد عامه اقدامات کرده است و بالاخره کمپانی نفت راضی شده بود که (۱۱) هزار تومان از این بابت بدهد بوزارت مالیه از قرار تحقیق و حسابی که ما کرده ایم تقریباً ۱۸ هزار تومان باید بدهد بواسطه اینکه ۹ سال است که سالی دو هزار تومان باید داده باشند و در این مدت بواسطه هر چه و مرج سابق یا کسی مطالبه نکرده است یا اگر مطالبه کرده اند نداده است در هر حال دولت نگرفته است و حالا هیئت دولت درصدد گرفتن است و این بدیهی است که دولت از حق خودش نخواهد گذشت و خواهد گرفت و باینکه کمپانی هم از دادن حق دولت نباید مضایقه داشته باشد و البته این پول را تمام و کمال بدولت خواهد داد.

آقای شیخ غلامحسین - از امسال سالی دوهزار تومان را مرتباً خواهند داد یاخیر!

وزیر امور خارجه - گمان میکنم که وزارت مالیه من بعد دیگر در وصول این مبلغ غفلت نکنند و البته سالیانه خواهند گرفت.

نایب رئیس - آقای کاشف سئوالی از وزیر امور خارجه داشتید بفرمائید.

کاشف - چندی قبل شکایات عدیده از اتباع ایران آنهایکه در خاک عثمانی هستند میرسد که دولت عثمانی مالیاتی بعنوان حق تمتع از اتباع ایران مقیمین اسلامبول مطالبه میکنند در این خصوص مکرر شکایات از تجار و غیره رسیده بود خواستم از وزیر خارجه سئوال کنم که در این خصوص اطلاعی دارند و اگر اطلاعی دارند چه اقدامی کرده اند و در این باب ممکن است مجلس را مسبوق فرمایند.

آقای کاشف - شکایات عدیده از اتباع

ایران آنهایکه در خاک عثمانی هستند میرسد که دولت عثمانی مالیاتی بعنوان حق تمتع از اتباع ایران مقیمین اسلامبول مطالبه میکنند در این خصوص مکرر شکایات از تجار و غیره رسیده بود خواستم از وزیر خارجه سئوال کنم که در این خصوص اطلاعی دارند و اگر اطلاعی دارند چه اقدامی کرده اند و در این باب ممکن است مجلس را مسبوق فرمایند.